

комісії [3]. Основними завданнями центральних органів виконавчої влади є: 1) надання адміністративних послуг; 2) здійснення державного нагляду (контролю); 3) управління об'єктами державної власності; 4) внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної політики на розгляд міністрів, які спрямовують та координують їхню діяльність. Центральні органи виконавчої влади можуть здійснювати одне або кілька визначених у переліку завдань [3].

Отже, у результаті дослідження визначено основні риси органів виконавчої влади, а саме: 1) є частиною публічної адміністрації; 2) являє собою організацію, тобто колектив людей, об'єднаних для вчинення спільних дій; 3) створюється з волі держави та реалізує її; 4) має політичні та державні посади; 5) його діяльність спрямована на вчинення державно-виконавчих дій, є підзаконною; 6) здійснює діяльність в межах компетенції, тобто на підставах, у порядку і у спосіб, передбачені законодавством; 7) має атрибути юридичної особи (відокремлене майно, рахунок, печатку, штамп тощо). Висвітлено підходи до класифікації органів виконавчої влади за різними критеріями. Розкрито систему органів виконавчої влади, яка включає три організаційно-правові структурні ланки, а саме: 1) вища – Кабінет Міністрів України; 2) центральна – міністерства, державні служби, державні агентства, державні інспекції, комісії [2] та центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом; 3) адміністративно-територіальна – територіальні органи виконавчої влади та місцеві державні адміністрації.

1. Авер'янов В. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. Т. 1: Загальна частина. Київ, 2004. 584 с.

2. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222

3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 38.

Любов МІРОШНІЧЕНКО

доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат філологічних наук, доцент

Альона ІВАНЧЕНКО

здобувачка вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МЕДІАОСВІТА ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

У сучасному суспільстві медіаосвіта набуває значної популярності, особливо під час карантину у зв'язку з пандемією COVID-19. У світі відбувається стрімкий розвиток науки, технологій, культури та ін. Медіаосвіта в Україні – «це частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою масмедіа, включаючи традиційні та новітні медіа з урахуванням розвитку інформаційних технологій» [5]. Як відомо, на рівні держави затверджено «Концепції впровадження медіаосвіти в Україні», планується Всеукраїнський експеримент з масового впровадження наскрізної медіаосвіти у педагогічну практику, медіаосвітній компонент залучено до стандартів початкової освіти, проводяться численні тренінги, вебінари, воркшопи, наукові дослідження щодо різних феноменів психології масової комунікації, кібесоціалізації підлітків, цифрової безпеки старшокласників, медіаризиків та медіазалежностей. Проте, гостро стоїть проблема системності та узгодженості дій різних суб'єктів медіапросвіти широких верств населення [5]. У суспільстві медіакультури відбувається процес підготовки особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [3].

Яна Фруктова, доцентка кафедри журналістики та нових медіа Університету Б. Грінченка,

куратор медіацентру зауважила, що на «рівні Європейського Союзу діють нормативно-правові документи, які визначають медіа-інформаційну компетентність як базову, життєво необхідну, а, отже, медіаосвітній компонент введено до стандартів освіти різних рівнів та форм (від початкової до докторантури, від формальної до неформальної та інформальної). Деякі країни, зокрема Велика Британія та лідер цієї сфери — Фінляндія, запровадили медіаосвіту як обов'язковий предмет, з якого учні наприкінці навчання складають державний іспит. Медіаосвітні центри в Європі займаються не тільки тренінговою діяльністю, а й науковою, видавничою, методичною. Цей досвід має стати у пригоді українським медіапедагогам» [5].

Під час дистанційного навчання в умовах карантину учні, студенти, здобувачі познайомилися з медіаосвітою поближче. «Пандемія Covid-19 триває вже у всьому світі третій рік, що суттєво вплинуло на освітній процес в Україні та світі» [4]. Громадяни опанували різні інтернет платформи для роботи та навчання: Zoom, Telegram, Viber, Moodle, Classroom та ін. Новий формат спілкування людей тягне за собою низку як позитивних, так і негативних аспектів. Соціологи провели опитування, метою якого було оцінити досвід та ефективність медіаосвіти в Україні. Воно проводилось двома методами: перший – спілкування з вчителями різних навчальних закладів, другий – дискусії з учнями. Більшість опитаних вчителів зауважила, що медіаосвіта – ключова складова занять та без засобів мас-медіа заняття проводяться лише в усній формі. Інші ж стверджували, що медіаосвіта перспективна, але все ж таки надавали перевагу як усному, так і письмовому опитуванню живо. Вчителі використовують різні сучасні навчальні посібники як в друкованому вигляді, так і в електронному. Учні, які використовують інноваційні технології, задоволені та визнають користь таких засобів. Сучасній молоді краще сприймати інформацію через інтернет джерела. Викладачі потребують більш інтенсивного обміну досвідом щодо ефективних засобів, прийомів та методики використання під час освітнього процесу, використання потенціалу для подальшого розвитку медіаосвіти.

«Британський дослідник медіаосвіти Лен Мастерман (Len Masterman) виділив чотири найважливіші сфери медіаосвіти:

- 1) авторство, власність і контроль у медійній галузі;
- 2) способи досягти ефекту впливу медіатексту (способи кодувати інформацію);
- 3) репрезентація навколишнього середовища через медіа;
- 4) медійна аудиторія. Можна було б додати ще й особливості самих медіа як каналів передання інформації» [1, с. 14].

«Медіавикладачі з Канади орієнтовані на теологічну теорію медіаосвіти, що значною мірою спрямовані на світську культурологічну теорію медіаосвіти, хоча звісно, релігійна складова також в їх теоретичних та практичних підходах» [3, с. 98].

«У 1984 році в Канаді була створена організація The Jesuit Communication Project, яка мала на меті «зосередитись на взаємовідносинах віручої спільноти та масмедіа». Ця організація тісно співпрацювала з Association of Roman Catholic Communicators in Canada по різноманітним напрямках соціальної комунікації та медіаграмотності. З 1989 року The Jesuit Communication Project очолює Дж. Пангенте, якому вдалося в 1992 році об'єднати різні канадські медіаосвітні Асоціації в Canadian Association of Media Education Organizations (Канадську організацію медіаосвітніх спільнот). Ця асоціація разом з The Jesuit Communication Project протягом багатьох років проводила конференції, а також організувала медіаосвітні курси для вчителів, а в 2003 році організувала унікальне соціологічне опитування, в якому брало участь 6 тисяч канадських дітей від 8 до 15 років, щодо проблем медіаграмотності» [3, с. 98].

«На думку міжнародної академічної спільноти, Канада, Велика Британія, Австралія, Франція, США та Росія – лідери з розвитку шкільної медіаосвіти. У Канаді з вересня 1999 року вивчення медіакультури обов'язкове для учнів середніх шкіл з 1 по 12 клас. У Великій Британії в 1995 році 30 тисяч школярів обрали екзамен з предмета «Медіа» для отримання свідоцтва про закінчення середньої школи. 1994 року американський президент підписав указ «Цілі 2000: Американський освітній акт», яким увів рекомендований стандарт з медіаосвіти на всіх рівнях початкової та середньої шкільної освіти. Інші країни – Австралія, Франція, всі скандинавські та країни Південної Європи запровадили предметні обов'язкові навчальні курси з медіа в шкільну освіту» [1, с. 14].

У рекомендаціях ЮНЕСКО неодноразово наголошувалася важливість та підтримка медіаосвіти (конференції ЮНЕСКО в Грюнвальді, 1982; Тулузі, 1990; Парижі, 1997; Відні, 1999; Севільї, 2002 та ін): «Медіаосвіта – основна частина права кожного громадянина будь-якої країни на свободу, самовираження та отримання інформації, воно сприяє підтримці демократії. визнаючи відмінності у підходах та розвитку медіаосвіти в різних країнах, рекомендується, щоб вона була введена скрізь, де

можливо, у межах національних навчальних планів, так само як у рамках додаткової, неформальної освіти та самоосвіти протягом усього життя людини» [2, с. 11-12].

Отже, логіка наших міркувань підводить до висновку про те, що медіаосвіта в сучасному світі є невід'ємною в системі навчання, але вона все ж таки має певні як недоліки, так і переваги. Стосовно медіавпливу на цільову аудиторію, який забезпечується використанням сучасних соціальних мереж, які повністю заповнили наше життя, він також має свої позитивні та негативні риси. Варто удосконалити цю систему і розвивати, залежно від потреб суспільства.

1. Медіаосвіта та медіаграмотність. Київ, Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2014 р. Медіаосвіта в західних країнах. URL: <https://www.mediagram.ru/>
2. Мальцева О. І. Місце медіаосвіти в системі соціального виховання. 2017. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/handle/123456789/2917>
3. Медіаосвіта. URL: <https://uk.wikipedia.org/>
4. Освіта в умовах пандемії у 2020-2021 році: аналіз проблем і наслідків. URL: <https://cedos.org.ua/>
5. Матеріали круглого столу «Медіаосвіта та медіаграмотність: досягнення ЄС та перспективи України». URL: <https://www.ukrinform.ua/>

Андрій РИБАЛКІН

доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

Максим ДРОЗДОВ

здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПОРІВНЯННЯ УНІВЕРСАЛІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Актуальність цієї теми полягає у надзвичайному впливі української революції 1917-1921 років на подальшу історію української нації, держави та процес формування національної свідомості українців. Важливою рушійною силою у цьому процесі була діяльність Центральної Ради. Під час свого правління Україна пережила дуже складні процеси легітимізації країни, політичні, економічні та соціальні зміни, громадянську війну та військову агресію з боку іноземних держав, які мали свої плани щодо української території. Однак ці події також були сповнені важливих чинників розвитку української державності, пробудження та підвищення національної свідомості українського народу, виходу України на міжнародну арену та розвитку державних устроїв.

Метою є порівняння чотирьох універсалів Центральної ради Української Народної Республіки.

Перший універсал Центральної ради УНР. Після того, як у травні 1917 р. тимчасовий уряд відмовився надавати Україні автономію, Центральна Рада, спираючись на принцип «ні бунту, ні підпорядкування», прийняла рішення прийняти Універсал I («Українському народу в Україні та за її межами») [1]. Текст універсалу В. Винниченко прочитав 10 (23) червня 1917 р. на II Українському військовому конгресі. Відповідно до Першого Універсалу було проголошено автономію України в Росії («без відокремлення від усієї Росії ... український народ повинен контролювати своє життя»). Законодавчим органом мали стати Національні Збори України (Асамблеї), які обираються загальним, рівним, прямим та таємним голосуванням. Відтепер частина коштів, отриманих від стягнення податків, повинна була залишитися в Україні [2]. З огляду на багатонаціональний склад України, універсал закликав українських громадян до згоди і взаєморозуміння. Центральна Рада взяла на себе відповідальність за нинішню ситуацію в Україні, від населення були введені додаткові збори на користь Ради, але не було вимоги призупиняти виплати до всього російського бюджету [3].

Другий універсал Центральної ради УНР. 3 липня 1917 р. тимчасовий уряд надіслав до Києва телеграму з постановою «Про національне політичне становище України», зміст якої збігався зі змістом, підготовленим до друку II Універсалу [4]. Того ж дня на урочистому засіданні Української